

Ár 2012, föstudaginn 11. maí, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Guðlaug B. Ólafsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 12/2012**:

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 27. janúar 2012, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 26. janúar 2012. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 30. janúar 2012, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 24. febrúar 2012. Var bréfið sent sóknaraðila, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 7. mars 2012, og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör sóknaraðila bárust með tölvupósti, dagsettum 28. mars 2012.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 11. maí 2012.

II.

Málsatvik.

Þann 10. nóvember 2010 var A hdl. skipaður umsjónarmaður með eignarráðstöfun sóknaraðila og B, skv. lögum nr. 103/2010 um tímabundið úrræði einstaklinga sem eiga tvær fasteignir til heimilisnota. Ráðstöfunin náði til fasteignanna að C og að D.

Niðurstaða eignarráðstöfunar var sú að varnaraðili myndi fella niður veðkröfur sem voru áhvílandi á 2. og 3. veðrétti fasteignarinnar að D, skv. veðskuldabréfum nr. X að fjárhæð kr. 2.450.000 og Y, að fjárhæð kr. 30.800.000, útgefnum af sóknaraðila til FF. Þann 16. desember 2010 voru bréfin felld niður og aflétt af eigninni.

Eftir afléttingu skuldabréfanna af D hafði sóknaraðili samband við varnaraðila. Sóknaraðili vildi fá frumrit skuldabréfa nr. X og Y. Varnaraðili tjáði sóknaraðila að hann myndi athuga hvort ekki væri hægt að verða við kröfu hans en eftir skoðun var beiðni sóknaraðila hafnað.

Þann 2. mars 2011 var yfirlýsing um réttaráhrif skuldabréfa með veði í fasteignum gerð, vegna umræddra skuldabréfa. Varnaraðili lýsti því yfir, sökum afskriftar skuldabréfanna, að framvegis yrðu engin réttindi eða skyldur byggð á þeim. Skuldabréfin bæru engin réttaráhrif, hvorki fyrir FF eða skuldarana.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 26. janúar 2012.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst afhendingar tveggja skuldabréfa sem eru í vörslu varnaraðila. Sóknaraðili kveður lögfræðing þann sem sá um afsalsskiptin hafa sagt að skuldabréfin yrðu afhent honum.

Sóknaraðili vísar til þess að meginreglan sé sú að viðskiptabréf séu sjálfstæð og engar efnislegar varnir séu heimilaðar í lögum um meðferð einkamála. Sé það ástæða þess að tilskipun um áritun afborgana á skuldabréf kveði á um að árita skuli allar greiðslur af skuldabréfum á bréfin sjálf. Enda sé það svo að slík bréf geti gengið kaupum og sölum og því eigi að liggja ljóst fyrir hvað hafi verið greitt af bréfunum og hvað ekki.

Sóknaraðili bendir á að í 2. mgr. 5. gr. laga nr. 103/2010 segi skýrt að kröfur á hendur skuldara sem njóti veðréttinda sem fylgi fasteign þegar henni sé ráðstafað til veðhafa sbr. 6. og 7. gr. falli niður gagnvart skuldara þar sem ráðstöfunin teljist fullnaðargreiðsla af hans hálfu. Slíkur samningur hafi verið gerður í máli þessu og teljist fullnaðargreiðsla þar með hafa farið fram skv. lögum nr. 103/2010. Af því leiði að varnaraðila beri að skila skuldunaut aftur bréfunum með áritaðri kvittun.

Sóknaraðili vísar til þess að hann hafi lögvarða hagsmuni af því að fá bréfin afhent. Enda hafi hann enga tryggingu fyrir því að varnaraðili reyni ekki að innheimta þau frekar. Sóknaraðili tekur fram að það að fjármálastofnun afskrifi skuld eða skuldabréf hafi ekki sömu þýðingu að lögum og ef einstaklingur eða venjuleg fyrirtæki afskrifi skuld. Skuld sem fjármálafyrirtæki hafi afskrifað sé enn þá til og fjármálafyrirtækjum sé heimilt að halda áfram innheimtu slíkra skulda.

Telur sóknaraðili afhendingu skuldabréfanna nauðsynlega sökum ágalla í „erfðafjárlögum“ og hafi hann enga tryggingu fyrir því að varnaraðili notfæri sér ekki glufur í „erfðafjárlögum“ til að endurvekja lánin og reyna að rukka börn sóknaraðila um þau.

Vísar sóknaraðili einnig til þess að varnaraðili hafi brotið jafnræðisreglu, þannig að ef aðrir skuldarar hafi fengið skuldabréf afhent þá sé jafnræðisregla brotin gegn sóknaraðila.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað. Vísar varnaraðili til 1. gr. tilskipunar 9. febrúar 1798 um áritun afborgana á skuldabréf og tekur fram að ákvæðið beri með sér að bankanum beri ekki að afhenda frumritið nema til sannanlegrar greiðslu útgefanda/skuldunauts komi. Vísar varnaraðili þessu til stuðnings til skrifna Páls Hreinssonar. Bendir varnaraðili á að þar sem sóknaraðili hafi ekki greitt skuldabréfið upp eigi hann ekki rétt á að fá frumritið afhent.

Vísar varnaraðili til þess að í lögum nr. 103/2010 komi hvergi fram að veðhafar sem falli undir lögin skuli afhenda þau skuldaskjöl sem kröfur þeirra byggi á. Hins vegar komi fram í þó nokkrum greinum laganna að veðhafi sem falli frá réttindum sínum skuli aflétta kröfum sínum af þeirri eign sem þeir ákveði að taka ekki yfir og þar sem ekki hafi verið samið um að færa kröfurnar yfir á þá eign sem haldið sé eftir skuli fella kröfuna niður. Varnaraðili hafi gert það þann 16. desember 2010 og

hafi því uppfyllt skyldur sínar skv. 5.-8. gr. laganna. Þá bendir varnaraðili á yfirlýsingu, dags. 2. mars 2011 máli sínu til stuðnings.

Bendir varnaraðili á að ótti sóknaraðila virðist byggður á misskilningi þar sem ekki sé hægt að hefja innheimtu á bréfunum aftur, hvorki gegn sóknaraðila, maka hans eða börnum þar sem þá væri bankinn að brjóta gegn ákvæðum laga nr. 103/2010, og vanefna skuldbindingar sínar skv. eignarráðstöfuninni sem framkvæmd hafi verið í nóvember 2010 og myndi slíkt ekki samrýmast 1. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Tekur varnaraðili fram að bankinn afhendi aldrei þau skuldabréf sem felld hafi verið niður í tengslum við hið svokallaða tveggja fasteigna úrræði. Varnaraðili mótmælir ásökun sóknaraðila þess efnis að bankinn hafi ákveðið að neita honum um tiltekna þjónustu sem öðrum viðskiptavinum bankans í sömu aðstöðu var veitt, sem röngum og fullkomlega ósönnuðum.

Vísar varnaraðili til þess að þegar skuldabréf nr. Y og X hafi verið felld niður hafi framkvæmdin verið þannig að bankinn tók upphæð jafnháa eftirstöðvum skuldabréfanna og greiddi bréfin upp með eigin fé sínu. Þannig að ekki sé nóg með að tryggingar bankans hafi verið felldar niður heldur hafi sjóðir bankans minnkað við framkvæmd eignarráðstöfunar. Þar sem bankinn greiddi eftirstöðvar skuldabréfanna upp verði ekki séð að sóknaraðili hafi öðlast rétt á afhendingu skuldabréfanna.

Þá bendir varnaraðili á að ekki verði séð hvaða lögvörðu hagsmuni sóknaraðili hafi af því að fá skuldabréfin afhent, en gefin hafi verið út yfirlýsing þess efnis að skuldabréfin hafi ekkert gildi, umboðsmaður bankans ritaði undir samkomulag þar sem bankinn var skuldbundinn því að fella eftirstöðvar skuldabréfanna niður og lög nr. 103/2010 kveði á um að aðilar sem þurfi að hlíta ákvæðum þeirra séu skuldbundnir til að fella niður kröfur skuldara, verði ekki samið um að færa þær yfir á eign þá sem skuldari haldi eftir.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að afhendingu á skuldabréfum nr. X og Y, sem gefin voru út af sóknaraðila til varnaraðila.

Í 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki er fjallað um þau mál sem nefndin fjallar ekki um. Í b-lið 6. gr. kemur fram að nefndin fjalli ekki um kröfu viðskiptamanns, sem ekki verði metin til fjár. Sóknaraðili krefst afhendingar tveggja skuldabréfa. Sóknaraðili hefur enga beina fjárkröfu uppi á hendur varnaraðila og verður framangreind krafa hans ekki metin til fjár. Í ljósi þess að krafa sóknaraðila er ekki fjárhagsleg ber að vísa málinu frá, sbr. b-lið 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er vísað frá.

Reykjavík, 11. maí 2012.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Guðlaug B. Ólafsdóttir